

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

Aspekt publishing

Aspekt Publishing, Taunton, MA,
United States of America

Topical questions of contemporary science

Collection of scientific articles

List of journals indexed

Submitted for review in

Conference Proceedings Citation Index -
Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH)

Aspekt Publishing, Taunton, MA,
United States of America
2017

Aspekt Publishing, Taunton, MA, United States of America

Topical questions of contemporary science

Reviewers:

Dr. Jerald L. Feinstein

DeVry University - -Engineering Dean (Denver, Colorado, USA)

Cathy A. Enz,

Professor of Innovation and Dynamic Management Chair and is a full professor at the School of Hotel Administration at Cornell University (Ithaca, New York, USA)

Drobyazko S.I.

*Science editor: Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Doctor of Science, honoris causa, Professor of RANH*

Topical questions of contemporary science: Collection of scientific articles. - Aspekt Publishing, Taunton, MA, United States of America, 2017.- 508 p.

ISBN 978-0-9988732-1-3

Collection of scientific articles published on the results of the International scientific and practical conference "Topical questions of contemporary science" is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, candidates and doctors of sciences, research workers and practitioners from Europe, Russia, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern economy and state structure. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern economic science development.

ISBN 978-0-9988732-1-3

© 2017 Copyright by Aspekt Publishing
of Budget Printing Center
© 2017 Authors of the articles
© 2017 All rights reserved

CONTENT

1. NATIONAL ECONOMICS AND MANAGEMENT	8
V. Terziev, V. Madanski. ENTRY OPPORTUNITIES IN THE BULGARIAN MILITARY - EDUCATIONAL SYSTEM	8
V. Terziev, V. Madanski. DEVELOPMENT OF MILITARY EDUCATION SYSTEM IN BULGARIA.....	17
V. Terziev, V. Madanski. GUIDELINES FOR DEVELOPMENT OF MILITARY EDUCATION SYSTEM IN BULGARIA.....	28
Andrusenko N.V. FORMATION OF MARKETING DISTRIBUTION CHANNELS OF ORGANIC PRODUCTS	37
Arsenyev Y.N., Davydova T.Yu. PROBLEMS BUSINESS RISK MANAGEMENT.....	41
Danaikanych O.V. MARKETING OF INNOVATION PROCESSES IN UKRAINE UNDER DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF KNOWLEDGE ECONOMICS	45
Ivanyshyna G.S. THE INSTITUTIONAL ENVIRONMENT FORMATION OF THE SYSTEM ASSAY SUPERVISION IN UKRAINE	50
Kivarina M.V. SOCIALIZATION OF THE ENTREPRENEURSHIP AS RESULT OF EVOLUTIONARY TRANSFORMATIONS OF THE BUSINESS ENVIRONMENT.....	53
Kolodiychuk A.V. THE LATEST ACTUAL THREATS FOR INTRODUCTION OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE SOCIO-ECONOMIC REALITY	56
Kornilova O.V., Lokhman N.V. MULTIVECTOR COOPERATIVE MOVEMENT IN UKRAINE	58
Lytvyn O.Y., Dorohan'-Pysarenko L.O., Chip L.O. DEVELOPMENT OF HOUSING CO-OPERATION (END OF THE XIX – BEGINNING OF THE XX CENTURY).....	62
Mutafchieva-Bakalova V.L., Minkov T.Y. THE DEVELOPMENT OF AIR TRANSPORT. THE PRIMARY TRENDS OF INNOVATIONAL ACTIVITIES.....	65
Reikin V.S. EVALUATION OF SHADOW ECONOMY LEVEL IN UKRAINE BY METHOD OF ELECTRICITY CONSUMPTION.....	69
Striy L.A., Zaharchenko L.A., Golubev A.K. MANAGEMENT OF NETWORK STRUCTURES IN THE FIELD OF INFOCOMMUNICATIONS.....	72
Chernyavska E.I. THE THEORY OF LABOR RELATIONS: TOPICAL ISSUES IN THE CONTEXT OF MARKET TRANSFORMATION OF ECONOMY OF UKRAINE.....	79
Shatokhin E. A. PROBLEMS OF AGRO INDUSTRIAL COMPLEX OF THE REGION	83
2. WORLD ECONOMY.....	87
Dedilova T.V., Pushkar'ova N.A., Kabanets' M.S. THE DIRECTIONS OF INTERACTION BETWEEN UKRAINE AND THE EU IN THE FIELD OF ROAD SAFETY.....	87
Chychkalo-Kondratska I.B., Bezrukova N.V., Svichkar V.A. MODEL FOR UKRAINE'S INTEGRATION INTO EUROPE IN THE FRAME OF THE EU-UKRAINE FREE-TRADE AREA OPERATION	90
3. ENTERPRISES ECONOMICS AND MANAGEMENT.....	96
Terziev V.K., Nichev N.B. RESEARCH OF THE VALUE ORIENTATION AND STRUCTURAL PECULIARITIES OF MANAGEMENT ACTIVITIES OF CADETS IN THE COURSE OF MILITARY PROFESSIONAL TRAINING.....	96
Terziev V.K., Nichev N.B. RESEARCH OF THE MOTIVATION FOR MANAGEMENT ACTIVITIES OF CADETS IN THE COURSE OF THEIR MILITARY PROFESSIONAL TRAINING.....	103
Andriushchenko K. INTRODUCTION INTELLIGENT FEATURES IN ASSETS TO AUTHORIZED CAPITAL ENTERPRISE	109
Blagoy V.V., Ignatov V.Y., Sidorova Y.R. STUDY ON RISKS INVESTMENT PROJECTS IN PRODUCTION	112

Vasyuta V.B., Tenytska N.B., Vasyuta V.V. ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT ENTERPRISE IN MODERN CONDITIONS	115
Gordiyenko N.I., Gordiyenko T.V. ADAPTATION OF THE VALUE MANAGEMENT CONCEPT TO THE NATIONAL PRACTICE OF THE ENTITY'S ACTIVITY	118
Kalinichenko L.L., Ustilovska A.S. OPTIMIZATION OF METHODS TO ASSESS PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM.....	125
Kapitanets S.V., Fedoryshyna L.M. PERSONNEL POLICY OF ENTERPRISE: APPROACHES TO ITS INTERPRETATION AND CLASSIFICATION OF TYPES	132
Korolovych O.O. BASIC ASPECTS OF AUTOMATION OF INTERNAL FINANCIAL CONTROL SYSTEM OF CORPORATE ENTERPRISE WITH FOREIGN INVESTMENT	136
Kravchenko V. O. CORPORATE CULTURE IN ENTERPRISE ORGANIZATIONAL CHANGES	139
Kucherenko A.V. THE TIMELINE OF SECURITIZATION PROCESS	144
Lyubenova Anelia. FINANCE FOR IMPROVING FARM MANAGEMENT	149
Mishyna S.V., Zvyagintsev P.A. APPROACHES TO THE DEFINITION OF "MARKETING PERSONNEL"	152
Novykova I.V. THE MONITORING SYSTEM OF BUILDING COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES IN THE TECHNOLOGICAL CHANGES	156
Obniavko T.S. ECOLOGICAL AND ECONOMIC VECTOR OF DEVELOPMENT	162
COOPERATION OF MILITARY-INDUSTRIAL COMPLEXES OF UKRAINE AND GEORGIA	162
Pavlyuk T.S. TRADE MANAGEMENT THROUGH IMPROVED ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF THE DEPARTMENT FOR INTERNATIONAL RELATIONS	165
Sazonova S.V. METHODOLOGICAL PRINCIPLES FOR EVALUATING ECONOMIC EFFICIENCY OF ENTERPRISES TELECOMMUNICATIONS.....	169
Svetlichnaya K.S., Kubasova A.V. COMPLEX ASSESSMENT OF ECONOMIC CAPACITY OF THE ENTERPRISE	173
Semenyuk S.B. FUNCTIONAL RESPONSIBILITIES SALES PERSONNEL	177
Opikunova N.V., Trofymenko O.B. THE VALUE OF FIXED ASSETS IN THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE	180
Trushkina N.V. PRIORITIES FOR IMPROVING THE ORGANIZATION OF MARKETING ACTIVITY OF THE COAL-MINING ENTERPRISES OF UKRAINE.....	184
Chernysheva O.M. MODELLING OF MANAGEMENT DECISIONS FOR ENTERPRISES STRATEGY FORMATION.....	188
Chukhrayeva N.N., Davydenko T.V. VALUATION METHODS OF NEW TECHNOLOGIES	191
Danko T.I., Yavorska N.P., Rusin-Grynyk R.R. STUDY OF FACTORS AFFECTING COMPETITIVENESS BUSINESS STRUCTURE	195
4. PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY	199
Nikiforenko V.G. SYSTEM DYNAMICS FORECASTING OF HUMAN RESOURCE IN THE REGION	199
Yakusheva O.V. THE STUDY OF PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN CHERKASY REGION BY THE USE OF MODERN METHODS OF ANALYSIS	204
5. MONEY, FINANCE AND CREDIT	211
Barbora Drugdová. THE ISSUE OF THE COMMERCIAL INSURANCE, INSURANCE MARKET, NON-LIFE INSURANCE AND INTERNATIONAL RISKS IN THE SLOVAK REPUBLIC	211
Alyeva B.M., Sadykhanova D.A., Azhgalyeva M.B. IMPROVING THE COMPETITIVENESS OF THE OIL SECTOR OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION	215

Zholamanova M.T., An Y.V. THEORETICAL ASPECTS OF COMPENSATION BY A BANKING SYSTEM OF THE EXTERNAL REVOLTING INFLUENCES.....	218
Boiko S., Blyndar Yu., Koshma O. TRANSFORMATION OF THE FISCAL PRIORITIES OF DIRECT TAXES IN UKRAINE	223
Bondarevska O.M. FISCAL DECENTRALIZATION – BASIS OF FINANCIAL STABILITY OF REGIONS	225
Doszhan R.D., Liu Chen. EVALUATING AND IMPROVING THE COMPETITIVENESS OF INSURANCE COMPANIES IN KAZAKHSTAN.....	228
Yermekova Zh. Zh., Ashirali Shugyla, Liu Chun. ANALYZING THE CURRENT STATE OF EURASIAN ECONOMIC UNION COUNTRIES’ BANKING SECTORS.....	231
Nurgazina A.M., Amanbekov G. M. FEATURES OF FORMATION AND DEVELOPMENT OF PENSION PROVISION IN THE WORLD.....	235
Pikhotskyi V.F. STATE CONTROL AND PUBLIC AUDIT IN THE MANAGEMENT OF PUBLIC FINANCES.....	238
Piskunova N.O. SIMULATION MODEL OF ALGORITHM OF ANALYSIS CASH FLOW COMPANIES	244
Plysa V. Yo., Plysa Z. P. THE ORGANIZATION OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT OF THE INSURER IN TERMS OF MARKET TURBULENCE INCREASE	248
Sadyhanova G.A., Nurtasova B.E. SOCIO-ECONOMIC AND DEMOGRAPHIC FACTORS OF DEVELOPMENT: GERMAN EXPERIENCE.....	251
Sylkin O.S., Fylypets Z.B., Fylypets R.B., Partyka Y., Kuc O.S. MAJOR PROBLEMS AND PROSPECTS OF FINANCIAL MANAGEMENT SOES	254
Stashkevich N.M. THE PROBLEM OF ENSURING THE FINANCIAL STABILITY OF THE INSURANCE COMPANY	257
Topishko I., Topishko N., Galetska T. PROBLEMS OF FUNCTIONING AND REFORMATION OF PENSION SYSTEM OF UKRAINE.....	260
Khomutenko V., Khomutenko A. SOME ASPECTS OF INFLUENCE EXCISE TAXATION ON SOCIO-ECONOMIC PROCESSES IN UKRAINE.....	263
Chernodubova E.V., Razumtsev V.V. MODERN TRENDS OF ORGANIZATION OF FINANCIAL CONTROL IN UKRAINE.....	269
Yukhumenko V.M. THE INSURANCE SOLVENCY SYSTEM IN EUROPEAN UNION: HISTORICAL ASPECTS OF DEVELOPMENT.....	272
Sadykhanova D.A., Kulibayeva D.V., Liu Chun. THE NEED FOR DEVELOPMENT OF THE CONCEPT OF "GREEN ECONOMY"	275
6. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT	281
Brazilii N.N., Krot J.N. FEATURES INVENTORY NON-CURRENT TANGIBLE ASSETS IN ACCOUNTING AND TAXATION	281
Hilorme T., Siryk T., Vyshnevskyi M. ASPECTS OF ORGANIZATION OF MANAGEMENT ACCOUNTING IN THE CONDITIONS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE	286
Kryukova I.A. ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT INNOVATIVE DEVELOPMENT OF AGRARIAN ENTERPRISES OF UKRAINE.....	289
Ponomarova N. A., Podokopna O. Y. USING THE WORK OF INTERNAL AUDITORS FOR AUDITS OF FINANCIAL STATEMENTS.....	292
7. TAXATION AND ACCOUNTING SYSTEM	298
Bakulina O.S. THE PRESENT POSITION OF TAXATION ON VAT IN UKRAINE AND EU MEMBER COUNTRIES.....	298
Melnychuk N. MANAGEMENT EXECUTION OF REVENUE BUDGET	301
Podik I.I. PERSONAL TAX SECURITY.....	304
8. ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS ENTITIES	309

Bliznyuk A.O., Kobzareva A.Y. ROLE OF INVESTMENT IN ECONOMIC SECURITY	309
Orekhova K.V. RELATIONSHIP BETWEEN COMPETITIVE STATUS AND COMPETITIVE FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISE	312
Semenova K. D., Tarasova K. I. STATISTICAL RESEARCH OF GLOBAL CYBER-RISKS: THE COST OF CYBER-CRIME.....	315
9. MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMY	321
Kozenkova V.D. PROBLEMS OF INFORMATION TRANSPARENCY IN ENTERPRISE ASSESSMENT VALUE	321
10. STATE ADMINISTRATION, SELF-GOVERNMENT AND GOVERNMENT SERVICE	325
Georgi L. Manolov. ILLEGITIMATE PARTY FINANCING: FROM „THE BOSS SYSTEM“ IN THE US TO „VOTE TRADING“ IN BULGARIA.....	325
Kobzev I.V., Melnikov O.F., Orlov O.V. STATE MODERN PARADIGM OF HUMAN RESOURCES	332
Tokar I.I., Pylypenko A.V. THE IMPLEMENTATION OF CURRENT BUDGET POLICY OF UKRAINE ON THE BASIS OF GENDER BUDGETING	337
Tyurina N.M., Nazarchuk T.V., Karvatska N.S. TRANSFORMATION OF PUBLIC ADMINISTRATION INTO A SYSTEM OF NEW PUBLIC MANAGEMENT.....	340
Shemeneva A.V. VALUE ORIENTATION OF YOUTH IN TERMS TRANSFORMATION OF THE RUSSIAN SOCIETY.....	346
11. LAW	349
Adnan XHOLI. ORGANIZED CRIME AS A PERTURBING PHENOMENON FOR ALBANIA, AND MEASURES TO BE TAKEN TO PREVENT AND FIGHT AGAINST IT	349
Milyavskiy M.U., Korobka I.S. PROBLEMS OF INTERNATIONAL STANDARDS AND LEGAL COMPLIANCE IN UKRAINE RIGHTS OF PRISONERS	356
Sopilnyk R.L. IMPROVING THEORETICAL AND LEGAL FOUNDATIONS OF LEGAL AID AS A CONDITION OF ACCESS TO JUSTICE.....	360
12. TOURISM ECONOMY	363
Olikhovska M.V., Tsymbalista N.A. TOURISM AND RECREATIONAL SERVICES IN UKRAINE: ECONOMIC ESSENCE, STRUCTURAL ELEMENTS, MAIN TASKS AND DIRECTIONS OF DEVELOPMENT	363
Yarovyi V.F. FEATURES OF INNOVATION IN TOURISM.....	366
13. MANAGEMENT	370
Kremeňová I., Beňušová J. KNOWLEDGE MANAGEMENT; TOOL FOR EFFICIENT MANAGEMENT IN ENTERPRISES	370
Vishnevskaya M.K. CALCULATION METHOD THE CRITERION COMPONENT «RISK» INDEX OF THE PROJECT INNOVATION.....	375
Stoyan Koev. REENGINEERING A COMPANY CULTURE EXAMPLES OF PHILICON	378
Arzaeva M.Zh., Nazarova G.N. FEATURES OF FUNCTIONING OF THE CORPORATE TAX MANAGEMENT	388
Temelkova M.P., Bakalov I.S. STUDY OF THE NEED FOR SMART MANAGEMENT IN THE BUSINESS ORGANIZATIONS FROM THE “TELECOMMUNICATION” AND “COURIER SERVICE” SECTORS.....	391
14. MARKETING	395
Hnylyakevych-Proc I.Z., Holubnyk O.R. PRECONDITIONS OF MARKETING POLICY IN TRANSPORTATION INDUSTRY OF UKRAINE	395
Opikunova N.V., Neuman V.Y. FEATURES OF INDUSTRIAL MARKETING	399
Shevchenko I.Yu. RETROSPECTIVE ANALYSIS OF THE AUTOMOBILE MARKET DEVELOPMENT IN UKRAINE	402

15. PSYCHOLOGY, PEDAGOGY AND EDUCATION	406
Artemenko I.E. MONITORING THE PROFESSIONAL TRAINING FUTURE SOCIAL WORK MANAGERS BY INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES MEANS...	406
Tetiana Bodrova. TEACHING MUSIC METHODS IN UKRAINE: HISTORICAL BACKGROUND.....	411
Gipters Z.W. PERSONALITY SOCIALIZATION IN PROCESS OF SPECIAL ECONOMIC EDUCATION: HISTORICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS.....	415
Hnatenko Ya.V., Tanko N.H. PECULIARITIES OF FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE IN NON-LANGUAGE SPECIALISTS TRAINING	419
Humeniuk T. MODERN VISIONS OF COMPETENCES FOR VOCATIONAL EDUCATION TEACHER.....	422
Zaitseva A. THE ORGANIZATIONAL-ACOMODATING STAGE IN THE FORMATION OF ARTISTIC AND COMMUNICATIVE CULTURE IN THE FUTURE MUSIC TEACHERS	429
Kalugina T. ROLE OF TEACHER'S SELF EDUCATIONAL ACTIVITY FOR RISING HIS PROFESSIONAL COMPETENCE.....	433
Kravets N.P. THE ORGANIZATIONAL SYSTEM FOR LEARNING IN LITERATURE STUDENTS' BOOKS AS THE MAIN FACTOR IN UPBRINGING OF STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES	437
Kulyk O. REFLECTION AS A COMPONENT TO PROFESSIONAL BECOMING TOMORROW'S SPECIALIST IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM.....	441
Liu Sin. SOCIAL UPBRINGING OF STUDENTS AS THEORETICAL AND PRACTICAL PROBLEM	447
Olena Matviienko. MODERN APPROACHES TO GOAL SETTING FOR TEACHER PEDAGOGICAL ACTIVITY	452
Milutina K.L., Kolodych D., Statkevich A. SUBJECTIVE FACTORS OF THE INFORMAL SOCIALIZATION OF A PERSONALITY	457
Nazarenko O.V. THE MAIN DIRECTIONS OF PEDOLOGICAL RESEARCHES IN KYIV INSTITUTE OF PEOPLE'S EDUCATION	459
Liudmyla Ovsiienko. COMMUNICATIVE COMPETENCE AS A BASIS FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES TOMORROW'S SPECIALISTS OF THE SERVICE SPHERE	463
Pet'ko L. PREPARING HIGHER SCHOOL GRADUATES IN FORESHORTENING OF LEADER COMPETENCIES FOR 2020.....	467
Ponomarova O.Y. FEATURES OF BECOMING TOLERANT PERSONALITY IN SENIOR SCHOOL AGE.....	472
Sun Xin. THE PHENOMENON OF SELF-REGULATION IN THE CONTEXT OF FUTURE MUSIC TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING	475
Tytova N.M. TRANSPARENCY IN TEACHING VOCATIONAL TRAINING TEACHER AS A PEDAGOGICAL PROBLEM.....	478
Fihol-Bodruh N.A. THE FORMATION OF TEACHERS' PEDAGOGICAL SKILLS: PEDAGOGICAL CONDITIONS AND MEANS.....	481
Chumachenko D.V. THE ROLE OF «ELECTRONIC DOCUMENT MANAGEMENT» IN TRAINING FUTURE VOCATIONAL EDUCATION TEACHERS.....	485
Shaura A.Y. REASONS OF TEACHING MODEL FOR FUTURE BACHELORS OF FOOD SCIENCE AND TECHNOLOGY IN THE CONDITIONS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES	488
Shevchenko A. PEDAGOGICAL MODEL TRAINING PROCESS FOR FUTURE DESIGNERS TO ART DESIGN.....	491
Sheremeteva S.G. THE CONTENT OF TEACHER TRAINING IN TECHNOLOGY	495

4. «Розвиток конкурентоспроможного АПК» (цілі – забезпечення ефективного й сталого розвитку АПК; сталий розвиток сільських територій).

5. «Забезпечення безпечної життєдіяльності населення області» (ціль – формування умов для безпечної життєдіяльності людини на основі збереження природного середовища, ресурсів і екологічної рівноваги).

6. «Розвиток державної й суспільно-політичної системи в регіоні» (цілі – розвиток інституту місцевого самоврядування на принципах економічно ефективної системи, що самоорганізується, і такої, що об'єднує можливості влади; розвиток інститутів громадянського суспільства, формування конкурентного середовища серед суспільних об'єднань; поширення й використання інформаційних технологій у ключових областях суспільного життя регіону, дотримання прав громадян на одержання повної й об'єктивної інформації).

Отже, стає очевидним, що використання запропонованого механізму прогнозування надає можливість регіональній владі системно підходити до розробки дій, що мають створити відповідні умови покращення якості життя населення регіону і наблизитися до реального соціально-економічного розвитку.

У той же час, вважаємо за доцільне подальше проведення досліджень щодо визначення реальних механізмів ефективної реалізації програм стратегічного розвитку регіонів, оскільки вирішення проблем соціально-економічного розвитку в умовах вкрай обмежених фінансових ресурсів держави потребує пошуку оптимальних варіантів впровадження системних дій влади і суспільства.

Література:

1. Закон України «Про засади державної регіональної політики» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
2. Никифоренко В.Г. Прогнозування розвитку людського потенціалу в контексті світових тенденцій / Україна: аспекти праці. – 2012. – № 1. – С.14-19.
3. Офіційний сайт Головного управління статистики в Одеській області – Режим доступу: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>
4. Губані Г.Г. Прогнозування регіонального розвитку: аналіз проблем та підходи до їх вирішення / Г.Г.Губані, І.Ю.Ходикіна, Л.М.Кравчук / Сталый розвиток економіки. – 2011. - №1. – С. 30-94.
5. Стратегії розвитку регіонів: шляхи забезпечення дієвості. Збірник матеріалів «круглого столу» / за ред. С. О. Білої. – К. : НІСД, 2011. – 88 с.
6. Чернов С. І., Структурні елементи стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіонів / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=301>.

Yakusheva O. V.

Lecturer

Cherkasy State Technological University, Ukraine

THE STUDY OF PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN CHERKASY REGION BY THE USE OF MODERN METHODS OF ANALYSIS

Якушева О.В.

преподаватель

Черкасский государственный технологический университет, Украина

ИССЛЕДОВАНИЕ ПРОБЛЕМ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА ЧЕРКАССКОГО РЕГИОНА ПУТЕМ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ МЕТОДИК АНАЛИЗА

The article deals with modern methods of analysis of small and medium business: SWOT-analysis, multi-criteria assessments and expert assessments. We investigated the status of small and medium enterprises in Cherkassy region, and specifies priority criteria for the development and slow the development of small and medium business in the Cherkasy region.

Keywords: *anal, research, small and medium business, region*

В статье рассмотрены современные методики анализа малого и среднего бизнеса: SWOT-анализ, многокритериальных оценок, экспертных оценок. Исследовано состояние малого и среднего бизнеса в Черкасском регионе и определены приоритетные критерии развития и замедления развития малого и среднего бизнеса в Черкасском регионе.

Ключевые слова: *анализ, исследование, малый и средний бизнес, регион*

У сучасних умовах розвитку ринку, проблеми функціонування підприємств малого та середнього бізнесу (МСБ) стають дедалі складнішими через низку причин. Високий рівень жорсткої конкуренції, надлишок подібних товарів і послуг, перенасичення рекламних і інформаційних потоків, зростаючі вимоги споживачів до якості продукції, постійні зміни кон'юнктури й місткості ринку, а також інновації у світі вимагають від підприємців відповідати таким стрімким умовам розвитку та утримувати свої позиції на ринку. Для успішного виживання і функціонування підприємств, а також підвищення якості і конкурентоспроможності їх продукції, постає необхідність передбачати труднощі, з якими вона може зіткнутися у майбутньому, і нові можливості, які можуть відкритися для неї. З огляду на це, актуальним є постійний пошук результативних методик аналізу, які виявляють причини негативних зрушень та пояснюють можливі напрями ефективного функціонування.

Однією з методик проведення стратегічного аналізу є SWOT-аналіз, який широко використовується у зарубіжній практиці. Його результати є підставою для прийняття управлінських рішень на різних функціональних рівнях підприємства та генерують альтернативні стратегії розвитку підприємств. Але для подальшого його ефективного використання необхідне удосконалення методики його проведення, яке дозволить одержати більш точні та реалістичні результати.

Проблемами використання методу SWOT-аналізу та побудови матриці рішень займалися багато вітчизняних і зарубіжних вчених, таких як Дж. Вествуд, С.Дибб, П.Дойль, Н.В.Куденко, Г.В. Завгородня, В.М.Терещенко, Л.В.Балабанова. В працях цих вчених висвітлюється важливість проведення такого аналізу для об'єктивної оцінки ефективних сторін діяльності і можливостей коректування її слабких сторін [1]. Але на сьогодні вченими недостатньо вивчені питання використання сучасних або удосконалених методик аналізу для оцінки стану МСБ у регіонах, тому постає необхідність щодо вирішення цього питання.

У Стратегії розвитку Черкаської області на період до 2020 року розглянуто якісний SWOT-аналіз та досить поверхово виявлені його критерії. Але для більш глибокого аналізу досить актуальним є кількісний аналіз для можливості математичного обґрунтування впливу тих чи інших критеріїв розвитку МСБ [2].

Узагальнення виконаних теоретичних досліджень праць зарубіжних і вітчизняних авторів [3-6] показало, що SWOT-аналіз бізнес-середовища здійснюється за якісними та кількісними методиками, які характеризуються певними перевагами й недоліками.

Враховуючи існуючі переваги даного методу, а також необхідність більш наочного бачення результатів дослідження розвитку МСБ у Черкаському регіоні, автор пропонує застосування кількісного методу SWOT із поєднанням математичних методів аналізу об'єкта. Така методика аналізу МСБ для Черкаського регіону застосовується вперше.

Автором досліджено сильні, слабкі, загрозливі сторони та можливості розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону. Авторська думка була сформована на основі згрупованої по кожній категорії доказової бази даних, яка представлена дослідженнями вітчизняної та світової спільноти. Наведені дані були враховані при побудові SWOT-зваженої бальної оцінки розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону.

Для кількісної оцінки МСБ Черкаського регіону на SWOT-аналіз було накладено методи багатокритеріальних бальних оцінок, експертних оцінок, та статистичного аналізу. Автором було згруповано ці методи аналізу, які поєднують в собі кількісні та якісні характеристики та за допомогою більш складних матриць ситуаційного аналізу дозволяють зробити більш точний аналіз та виявити проблеми з різних боків [7].

Експертним шляхом кожному критерію присвоюється оцінка критерію за п'яти бальною шкалою (від 1 до 5) і відповідна оцінка значимості критерію (на основі офіційних

даних, підтверджених у відповідних документах). Після цього на основі цих показників визначається зважена оцінка за кожним критерієм (табл.1, 2, 3, 4).

Розглянемо результати SWOT зваженої бальної оцінки сильних сторін розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону у таблиці 1.

Таблиця 1

SWOT зважена бальна оцінка сильних сторін розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону *

1. Сильні сторони S	Значимість	Оцінка виконання критерію	Зважена оцінка в балах	Ранг
				<i>R_S</i>
1.1 Значна кількість об'єктів історико-культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду.	3	3	9	0,06
1.2 Достатня інвестиційна привабливість регіону	4	3	12	0,08
1.3. Вигідне стратегічне розташування області для міжрегіонального та міжнародного співробітництва	3	5	15	0,10
1.4. Наявність родючих земель та багатих природних реурсів	3	5	15	0,10
1.5. Порівняно висока частка реалізованої продукції, виробленої МСБ	4	4	16	0,11
1.6. Наявність освітніх установ та можливість перекваліфікації працівників.	3	4	12	0,08
1.7. Розвинутий та перспективний агропромисловий комплекс	3	5	15	0,10
1.8. Збільшення частки ВРП	4	3	12	0,08
1.9. Наявність відносно дешевих трудових ресурсів (низькі втрати на робочу силу)	5	5	25	0,17
1.10. Достатньо розвинена система фінансових установ	4	3	12	0,08
Разом			143	1,00

* Адаптовано та розраховано автором

SWOT зважена бальна оцінка сильних сторін розвитку МСБ Черкащини вказує на те, що найбільш сприятливими є такі наявні фактори як: наявність відносно дешевих трудових ресурсів (низькі втрати на робочу силу) $R = 0,17$, порівняно висока частка реалізованої продукції, виробленої МСБ $R = 0,11$.

Аналогічно табл. 1., автор визначає зважену оцінку та ранг слабких сторін розвитку МСБ в Черкаській області (таблиця 2).

Таблиця 2

SWOT зважена бальна оцінка слабких сторін розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону*

2. Слабкі сторони W	Значимість	Оцінка виконання критерію	Зважена оцінка в балах	Ранг
				<i>R_W</i>
2.1. Диспропорції між рівнем розвитку районів	4	5	20	0,13
2.2. Низький рівень співпраці роботодавців та ВНЗ в частині науково-дослідних розробок.	3	3	9	0,06
2.3. Недостатня інформаційна підтримка щодо започаткування та ведення власної справи.	3	4	12	0,08
2.4. Суперечливість, нестабільність і недосконалість чинних нормативно-правових актів, що регулюють підприємницьку	5	5	25	0,16

2. Слабкі сторони W	Значимість	Оцінка виконання критерію	Зважена оцінка в балах	Ранг
				<i>Rw</i>
діяльність, зокрема, малого та середнього бізнесу.				
2.5. Труднощі доступу МСБ до фінансових ресурсів	4	5	20	0,13
2.6. Високий податковий тиск на підприємства	5	5	25	0,16
2.7. Зношеність виробничих фондів та застарілі технології	3	3	9	0,06
2.8. Високий рівень енергозалежності	3	3	9	0,06
2.9. Слабкий захист підприємців від монопольних проявів	4	4	16	0,10
2.10. Стан доріг та транспортних сполучень	3	4	12	0,08
Разом			157	

**Адаптовано та розраховано автором*

SWOT зважена бальна оцінка слабких сторін розвитку МСБ Черкаського регіону дозволила виявити проблеми, що потребують першочергового усунення для ефективного розвитку сектору МСБ. Особливо актуальними серед них є такі: високий податковий тиск на підприємства $Rw=0,16$, суперечливість, нестабільність і недосконалість чинних нормативно-правових актів, що регулюють підприємницьку діяльність, зокрема, малого та середнього бізнесу $Rw=0,16$, диспропорції між рівнем розвитку районів МСБ, $Rw=0,13$, труднощі доступу МСБ до фінансових ресурсів $Rw=0,13$. Такі чинники є несприятливими не тільки для Черкаського регіону, а і для інших регіонів України, але в Черкаському регіоні ці критерії потребують першочергової уваги. Можливості та перспективи розвитку МСБ регіону підвищують ймовірність усунення слабких сторін або загроз. Розглянемо SWOT зважену бальну оцінку можливостей розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону (табл. 3).

Таблиця 3

SWOT зважена бальна оцінка можливостей розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону*

3. Можливості O	Значимість	Оцінка виконання критерію	Зважена оцінка в балах	Ранг
				<i>Ro</i>
3.1 Збільшення фінансових ресурсів регіону в результаті децентралізації	5	4	20	0,16
3.2 Участь у бізнесових проектах, грантах, програмах.	3	3	9	0,07
3.3 Проведення дерегуляції господарської діяльності МСБ	4	2	8	0,06
3.4 Підтримка місцевого виробника та сприяння створенню місцевих брендів	5	3	15	0,12
3.5 Високий підприємницький потенціал	3	3	9	0,07
3.6. Потенціал створення нових інноваційних секторів економіки	4	3	12	0,10
3.7 Упровадження систем електронного документообігу та автоматизованого обміну даними	4	2	8	0,06
3.8 Перспективи створення логістичного центру світового рівня	4	3	12	0,10
3.9 Перспектива розвитку зовнішньоекономічної діяльності (сприяння експорту продукції)	4	4	16	0,13
3.10 Багатий потенціал розвитку туристичної та рекреаційної галузей	4	4	16	0,13
Разом			125	1

**Адаптовано та розраховано автором*

Розраховані показники значимості, зваженої оцінки та рангу можливостей розвитку МСБ Черкащини у табл. 3., дозволяє стверджувати, що серед найбільш вагомих є такі можливості як: збільшення фінансових ресурсів регіону в результаті децентралізації $R_o=0,16$, перспектива розвитку зовнішньоекономічної діяльності (сприяння експорту продукції $R_o=0,13$, багатий потенціал розвитку туристичної та рекреаційної галузей $R_o=0,13$, підтримка місцевого виробника та сприяння створенню місцевих брендів $R_o=0,12$.

Розглянемо які загрози і в якому ступені притаманні розвитку МСБ Черкаського регіону (таблиця 4).

Таблиця 4

SWOT зважена бальна оцінка загроз розвитку малого та середнього бізнесу Черкаського регіону*

	Значимість	Оцінка виконання критерію	Зважена оцінка в балах	Ранг
4. Загрози Т				Rt
4.1 Відсутність дієвих кроків у подоланні корупції.	4	5	20	0,14
4.2 Розвиток тіньового сектору економіки	4	5	20	0,14
4.3. Нерозвиненість конкурентного середовища та недобросовісна конкуренція.	3	3	9	0,06
4.4 Зменшення купівельної спроможності населення.	5	4	20	0,14
4.5 Зменшення частки молоді, старіння населення (призводить до навантаження на фонд оплати праці), відтік молоді та інтелектуального капіталу.	4	4	16	0,11
4.6 Кризові явища у країні	4	4	16	0,11
4.7. Часті зміни законодавства щодо МСБ	4	3	12	0,08
4.8 Військові дії на Сході України	3	3	9	0,06
4.9 Зростання тарифів на енергоносії та комунальні послуги	4	4	16	0,11
4.10 Відсутність ефективного функціонування водного та повітряного транспорту	3	2	6	0,04
ІТОГО			144	

*Адаптовано та розраховано автором

У таблиці 4. автором виявлено загрози, що можуть перешкоджати розвитку МСБ в Черкаському регіоні та розрахована зважена оцінка та ранг загрозливих сторін розвитку МСБ в регіоні. На основі цих досліджень було встановлено, що високий рівень несприятливості чинять такі фактори як: відсутність дієвих кроків у подоланні корупції $Rt = 0,14$, розвиток тіньового сектору економіки $Rt = 0,14$, зменшення купівельної спроможності населення ($Rt = 0,14$).

Результати матриці свідчать, що існуючий стан МСБ в Черкаському регіоні не знаходиться в критичному стані, але в той же час не відповідає сучасним викликам суспільного прогресу, оскільки не всі фактори розвитку наближені до 1, тому існуюча політика розвитку МСБ в Черкаському регіоні потребує розробки дієвої та ефективної стратегії щодо підтримки підприємницького сектору. В результаті проведеного аналізу МСБ Черкаського регіону були визначені найважливіші характеристики і фактори впливу, які дають можливість ідентифікувати найважливіші чинники впливу, як позитивні, так і негативні, на розвиток МСБ Черкащини (рис.1).

На рис. 1 в результаті проведених розрахунків сформовано пріоритетні сильні сторони МСБ регіону та визначено які можливості підсилюють сильні сторони та навпаки. Тому у стратегії розвитку МСБ Черкаського регіону необхідно звернути увагу на пріоритетні

можливості розвитку та розробляти напрями щодо їх підтримки. Це дасть змогу підсилити пріоритетні сильні сторони та у майбутньому перетворити можливості у сильні сторони.

Рис. 1. Пріоритетні сильні сторони та можливості МСБ Черкаського регіону

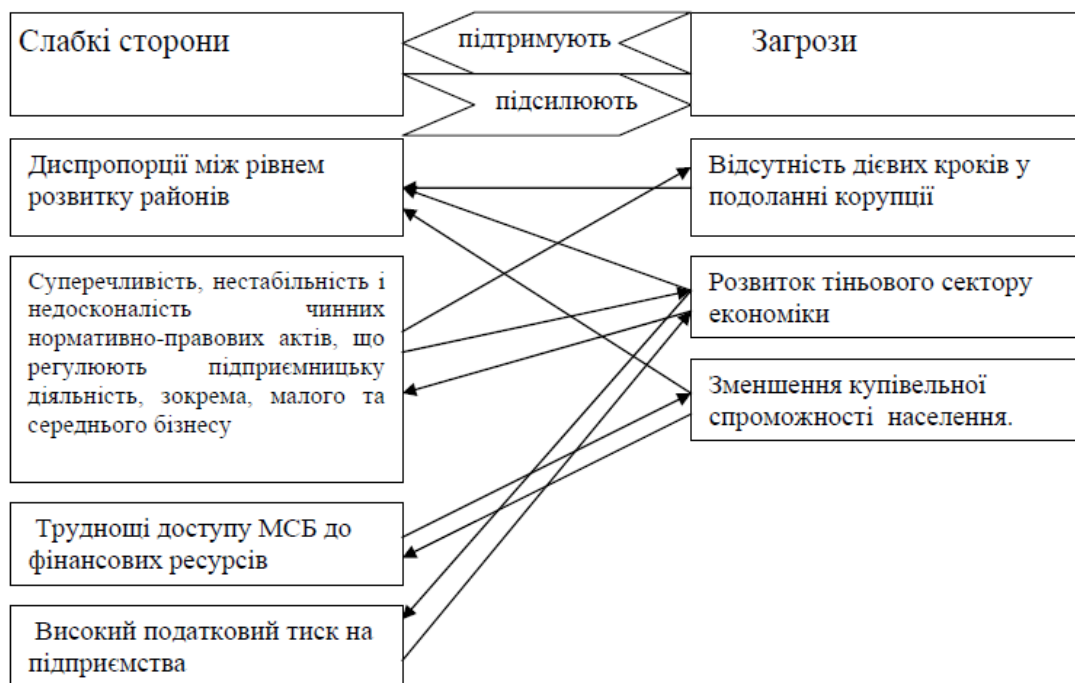

Рис. 2. Вплив слабких сторін та загроз, що визнані небезпечними для розвитку МСБ Черкаського регіону

Рис. 2. показує найбільш актуальні загрози, що посилюють сильні сторони та сповільнюють розвиток МСБ в регіоні. Автором на основі розрахунків було визначено три загрози, що є небезпечними для МСБ регіону та потребують першочергового усунення.

Тому, стратегічні засади розвитку МСБ регіону повинні бути спрямовані на усунення цих головних загроз, а у подальшому перетворення слабких сторін у загрози. Тобто усі загрози регіону об'єднує комплексна головна проблема – проблема ефективної інтеграції соціального, економічного, державного потенціалів та подальша гармонізація цих відносин з ефективною системою розвитку Черкаського регіону.

Позбавитись цього негативного впливу можна за рахунок перетворення слабких сторін у можливості та перспективи розвитку МСБ шляхом включення до стратегії таких заходів, що нівелюють слабкі сторони та найбільшим чином впливають на загрози і можливості розвитку підприємств, а саме: виявлення та забезпечення важливих елементів МСБ, реалізація заходів, що досі не організовані у сфері правового, нормативного, інформаційного забезпечення; формування ефективних важелів та інструментів впливу на МСБ; удосконалення управлінських засад регулювання МСБ з урахуванням регіональних інтересів. Всі наведені слабкі характеристики відображають сучасну ситуацію щодо розвитку МСБ Черкаського регіону. Від цих характеристик можна позбутися ефективно та оперативно, якщо правильно використовувати існуючі сильні сторони і систематично реалізовувати існуючі можливості, які можуть подолати слабкі сторони і перетворити їх з недоліків у переваги розвитку МСБ Черкащини.

Література

1. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій: Навчальний посібник/За ред. Л.В.Балабанової. – 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005.–301 с.–(Вища освіта XXI ст.).
2. Стратегія розвитку Черкаської області на період до 2020 р. – м. Черкаси. – 2015. - С.21
3. Гордієнко П. Л. Стратегічний аналіз. -К: Алерта, 2006. - 404 с. .
4. Кіндрацька ПІ. Стратегічний менеджмент. - К.: Знання, 2006. - 366 с. .
5. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі. -Львів: Новий світ-2000, 2003. - 272 с.
6. SWOT-аналіз - основа формування маркетингових стратегій / За ред. Л.В. Балабанової. -К.: Знання, 2005. - 301 с.
7. Довгань Л. Є., Каракай Ю. В., Артеменко Л. П. Стратегічне управління: навч. посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
8. Берданова О., Вакуленко В. Стратегічне планування місцевого розвитку : практич. посібник / [Берданова О., Вакуленко В.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія-А», 2012. – 88 с.
9. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка: Навч.пос. – К.: КНБУ, 2003. – 316 с.

Scientific journal
«ECONOMICS AND FINANCE»

Aspekt publishing

Aspekt Publishing, Taunton, MA,
United States of America

Topical questions of contemporary science

Collection of scientific articles

copyright © 2017 by the authors
All rights reserved.

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the authors

Edited by the authors.

ISBN 978-0-9988732-1-3

Library of Congress Control Number: 2017938686

Published by: Aspekt Publishing
of Budget Printing Center
40 Weir Street, Taunton, MA 02780
United States of America